

БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ
ИНСТИТУТ ЗА ИКОНОМИЧЕСКИ ИЗСЛЕДВАНИЯ

УТВЪРЖДАВАМ:
ДИРЕКТОР.....

/проф. д-р Ирена Зарева/

К О Н С П Е К Т
ПО
ИКОНОМИКА И УПРАВЛЕНИЕ

*за полагане на приемен изпит на докторанти към докторска програма
„Икономика и управление“*

1. Индустриална организация и отраслова структура. Дигитален преход – особености, технологични иновации и икономически ефекти.
2. Пазарна структура. Детерминанти и модели на пазарната структура.
3. Размерна структура на предприятията. Значение на малките и средни предприятия в развитите икономики и в България.
4. Предприемачество. Форми на предприемачески предприятия. Вътрешно предприемачество. Традиционни и нови бизнесмодели.
5. Придобивания и сливания. Вертикална и хоризонтална интеграция. Граници за растеж. Конгломератни сливания: предимства и недостатъци.
6. Ценообразуване на конкурентни пазари. Неценово стратегическо поведение. Естествен монопол: регулиране и контрол.
7. Икономическа природа на фирмата: теорията на Роналд Коуз и съвременни концепции. Измерване на представянето на фирмите (печалба, производителност и растеж).
8. Капитал и инвестиции на фирмата. Същност и източници на капитала на фирмата. Инвестиции и инвестиционна дейност на фирмата. Бизнес план за иновационен проект. Оценка и избор на инвестиционен проект.
9. Ресурси на фирмата. Същност, видове и структура на дълготрайните материални и нематериални активи на фирмата. Същност и видове краткотрайни активи. Трудови и информационни ресурси.
10. Концепция за корпорация: характеристики, видове корпоративни асоциации. Основни теории и модели на корпоративно управление.
11. Същност, особености и значение на корпоративното управление. Добро корпоративно управление – принципи и стандарти, институции за развитие и мониторинг.
12. Устойчиво развитие – цели, постигане и отчитане. Корпоративна социална отговорност (КСО): концепции, модели, стандарти.

13. Същност и принципи на управлението. Историческо развитие на управленската наука и съвременни теории на управлението.
14. Управленчески функции, подходи и методи. Вътрешна и външна среда на фирмата: анализ и въздействие. Организационно-управленската структура: същност, елементи, типове.
15. Корпоративна култура - генезис, организационни културни измерения и бизнес практики. Корпоративен социален капитал. Организационно поведение.
16. Стратегическо управление на фирмата – мисия и цел; модели и етапи. Методи за анализ и избор на стратегии.
17. Производствен процес. Същност и видове. Организация на производствения процес. Производствен капацитет. Същност и подходи за определяне.
18. Иновации, иновационен процес и иновационен мениджмънт. Методологии за наблюдение и оценка. Трансфер на технологии – фактори, определящи успеха му.
19. Целеви пазари - сегментиране и оценка. Маркетингови концепции. Стратегическо маркетингово планиране: прилагане и контрол на маркетинговия план.
20. Глобални и локални стойностни вериги. Логистиката в икономиката и управлението на фирмата - същност и характерни черти.
21. Управление на финансите на фирмата. Същност, цели и задачи. Изграждане на финансов план - краткосрочни и стратегически аспекти.
22. Проекти – същност, видове и основни характеристики. Жизнен цикъл на проект. Финансиране, управление и отчитане на проектна дейност.
23. Управление на човешките ресурси и мотивация на персонала. Мотивационни модели и методи.
24. Вземане на управленски решения в икономиката и бизнеса. Информационно обезпечаване. Оценяване и управление на риска.

ОСНОВНА ЛИТЕРАТУРА

1. Clark, T. (ed.), *Theories of Corporate Governance*, 3~th edition, Routledge, 2008.
2. Damyanov, D., Velichkov, V., *Macroeconomics - Study Guide*, S: Publishing complex – UNWE, 2023.
3. Ангелова, М., *Маркетинг на човешките ресурси*, С: Издателство на БАН „Проф. Марин Дринов“, 2024, ISBN:978-619-245-466-1.
4. Бакърджиева, Р., *Корпоративна социална отговорност на българските фирми – съвременни тенденции и европейски перспективи*. С.: ГорексПрес, 2017.
5. Бакърджиева, Р., Оценка на нефинансовото представяне на фирмите в България. – В: *Икономическо развитие и политики – реалности и перспективи*, С.: АИ "Проф. Марин Дринов", 2020.
6. Димитров, М., Керемидчиев, СК, Чипев, Пл., Бакърджиева, Р., Даскалов, В., Иванова, Н., *Корпоративно управление за XXI век. Утвърждаване на стандарти за добро корпоративно управление в България*, С.: ГорексПрес, ISBN 978-954-616-243, 405с., 2014

7. Златева, Д., Баянов, И., Диманов, Д., Баянова, Н., *Учебник по микроикономика*, С: УИ Св. св. Кирил и Методий, 2023.
8. Коуз, Р., Природата на фирмата, *Икономическа мисъл*, 2003, бр. 6, с. 32-50.
9. Кузманова, М., Александрова, М., *Мениджмънт. Теория и практика*, второ преработено издание, „Везни-4“, С., 2017
10. Миланова, А., Найденова, П., *Корпоративният социален капитал социален капитал като управленско предизвикателство. Социоантропологична и поведенческа детерминираност*. С: Издателство на БАН „Проф. Марин Дринов“, 2022, ISBN: 978-619-245-188-2.
11. Миланова, А. Акценти в развитието на организационната култура като детерминанта в епохата на икономиката на знанието. *Икономически изследвания*, 1, 2012, с. 108-126
12. Миланова, А. *Генезис на фирмената култура в България*. С.: АИ “М. Дринов“, 2008.
13. Миланова, А., П. Найденова. *Управление на човешкия капитал във фирмена среда*, С.: АИ „Проф. Марин Дринов“, 2013.
14. Паунов М., *Стратегии на бизнеса*, С.: ИК - УНСС, 2012.
15. Пенчев, П. и И. Пенчева, *Основи на управлението*, В. Търново, 2002.
16. Петров, С., *Управление на риска*, С: Авангард прима, 2015.
17. Портер, М., *Конкурентното предимство на нациите*. Изд. „Класика и стил“, С., 2004
18. Чанкова, Л. Възникване, фактори и предимства на прилагането на логистичния подход във фирменото управление. *Икономически изследвания*, кн.3, 2011
19. Чобанова, Р., *Иновативност на националната икономика*. С: Издателство на БАН „Проф. Марин Дринов“, 2012, ISBN: ISBN 978-954-322-562.
20. Чипев, Пл. Д., *Предизвикателства пред корпоративното управление в България: принципи и добри практики, проблеми и решения, ресурси*. С: CRC, 2012. ISBN 978-954-92894-1-1.

ДОПЪЛНИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1. Aryasri, A. R., *Fundamentals of Management*, JNTU. McGraw-Hill Education, 2020.
2. Fayol, H., Storrs, C., *General and Industrial Management*, Ravenio Books, 2016.
3. Griffin, R., *Fundamentals of management*, Cengage Learning, 2021.
4. Василев, В., *Съвременни мотивационни техники в мениджмънта*, С: Пропелер, 2021.
5. Георгиева, В. Д., *Финансови аспекти при управлението на европейски и национални проекти*, С: Издателство на Международно висше бизнес училище, 2024.
6. Георгиева, Т., *Оценка на иновационния мениджмънт на организацията*, С: АИ-МВБУ, 2018.
7. Дончев, Д., Първанова, М., *Икономика и управление на предприятията*, С: Мартилен, 2022.
8. Маринова, Н., *Управление чрез проекти. Инструмент за постигане на устойчиво развитие*, С: НБУ, 2014.

9. Стоянова, Ц., Илиев, И., *Основи на управлението. Второ преработено и допълнено издание*, С: Виктори, 2021.
10. Чобанова, Р., *Оценка на иновациите в предприятията на примера на България*. Икономическа мисъл, 5, ИИИ - БАН, 2023, стр. 455-448. DOI: <https://doi.org/10.56497/etj2368501>.
11. Чобанова, Р., *Оценка на иновациите в предприятията: теоретични аспекти*. Икономическа мисъл, 4, 2023, стр. 359-379. ISSN:2815-3189, DOI: <https://doi.org/10.56497/etj2368401>.
12. Списание „Икономически изследвания“ - <https://www.econ-studies.iki.bas.bg/>
13. Списание „Икономическа мисъл“ - <https://etj.iki.bas.bg/>

Актуализиран и приет с решение на Научен с прот № 2 от 15.01.2025 г.